

Zanimljivosti

U svakom broju otkrivat ćemo vam nepoznate stvari iz Hrvatske, ali i cijelog Svijeta... Znete li primjerice gdje se igrala prva igra s loptom? Ne znate? Ovo je pravo mjesto da saznate to, ali i mnogo drugih priča koje ste možda nekad i čuli, ali zaboravili ili su vam potpuno nepoznate.

Kolijevka nogometa je upravo Lijepa Naša, točnije Cetinska krajina. Sve je počelo prije nešto manje od 2000 godina pored Trilja. Dječak Gaj Laberije umro je u dobi od samo sedam godina, a na njegovom nadgrobnom spomeniku, uz njegov lik, isklesana je i lopta. Da se tamo igrala prva igra s loptom potvrdila je i FIFA.

Vampir iz Istre je najstariji, po imenu zabilježen, europski vampir. Navodno je terorizirao mještane malog mjesta Kringa pokraj Pazina punih 16 godina u 17. stoljeću. Zapisano je to u knjizi jednog slovenskog putopisca, kao i to da su mu mještani, njih devetorica, odrubili glavu. Nakon toga se primirio, ali priča o Juri Grandu živi još i danas.

Jedna od najstarijih sorti grožđa na svijetu raste na Korčuli. Pretpostavlja se kako su sortu grk u Lumbar-du donijeli stari Grci kada su doplovili na ovaj otok u trećem stoljeću prije Krista. Od tada se neprestano uzgaja, a uspijeva jedino u pješćanim vinogradima Lumbarajskog polja.

I Hrvatska ima svojeg Romea i Juliju. I dok ovi Shakespearei nisu doista postojali, naši Miljenko i Dobrila živjeli su u Kaštelima u 17. stoljeću. Ljubav im je bila zabranjena zbog svade njihovih obitelji, a sve je završilo tako što je Dobrilin otac ubio Miljenka, a ona je kasnije umrla od tuge. Zajedno su pokopani u crkvi svetog Ivana u Kaštel Lukšiću.

Jeste li znali da je posljednji princ Havaja bio Hrvat s Raba? John Gerolamo Dominis dezertirao je iz austrougarske vojske i pobjegao u SAD, da bi se na kraju skrasio na Havajima. Njegov sin John Owen oženio se posljednjom kraljicom Havaja, nakon čega je ovo otočje potpalo pod vlast SAD-a.

Knez Domagoj je bio najomraženiji hrvatski knez. Barem ako pitate Mlečane. Budući da je nemilice napadao mletačke brodove koji su plovili Jadranskim morem (kao odmazdu za bizantske napade), nazvali su ga pessimus dux Croatorum, najgori knez Hrvata i kao takav je ostao zapisan u povijesti.

Svi već znaju kako je kravata potekla iz Lijepe Naše. Ali manje je poznato kako i kada. U 17. stoljeću, hrvatski vojnici išli su se boriti u Tridesetogodišnjem ratu. Dio njihove uniforme je bio svišleni rubac koji su im, prema predaji, dale njihove ljepše polovice. I upravo za tim ženskim rupcem oko muškog vrata, poludjelo je francusko plemstvo. A s ulica Pariza proširilo se cijelim svijetom.

Jeste li znali da je FIFA potvrdila da se prva igra s loptom igrala upravo u Hrvatskoj? No, znate li gdje?

Najuža ulica u svijetu nalazi se u Vrbniku na otoku Krku, tako barem kažu Vrbničani. Nije im teško povjerovati jer je ulica Klančić široka svega 50 centimetara. Tek nešto više centimetara ima splitska ulica "Pusti me proć".

Opuštena vožnja donosi uštede.

Evo nekoliko savjeta kako uštedjeti na gorivu, a da pritom ne umarate ni sebe, ni druge suputnike u automobilu...

Uvijek vozite u očekivanju situacija. Ako vozite opušteno i ugladeno, ne kočite previše i uklopite se u ritam prometa, potrošnja goriva bit će niža, a vaše putovanje opuštenije i sigurnije.

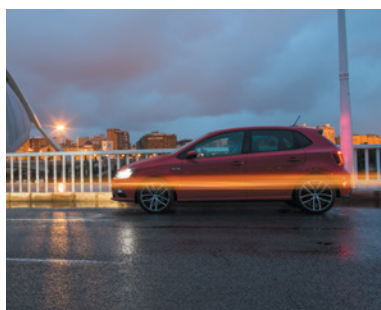
Mijenjajte stupnjeve prijenosa ranije; natočite gorivo kasnije. Vozite u najvišem stupnju prijenosa u kojemu je to moguće. Pozorno pratite i slijedite upute sustava koji upozorava na potrebu promjene stupnja prijenosa. Kada mijenjate u viši stupanj, slobodno preskočite jedan stupanj, ako to situacija omogućava. Vožnja brzinom od 50 km/h u petom stupnju prijenosa nije nikakav problem za većinu modernih automobila: sve dok motor radi glatko i bez posrtaja ili glasnih zvukova, okretaji nisu prenisiki.

Pustite automobil da se kotrlja. Koristite oduzimanje gasa. Metoda se sastoji od potpunog puštanja papučice gasa - automobil se nastavlja kretati u trenutnom stupnju prijenosa, a vi nećete potrošiti niti kap goriva, jer motor pokreću kotači i ne koristi se dodatno gorivo. Ako vozite s pritisnutom papučicom spojke, također ćete trošiti mnogo manje goriva. Ove metode preporuča se koristiti kada se približavate mjestu zaustavljanja ili crvenom svjetlu na semaforu.

**Koristite uređaje i sustave umje-
renije.** Posebni sustavi, poput klima uređaja, grijanja sjedala ili osvrtnih

zrcala, vožnju čine udobnijom, ali ako se koriste izvan razumnih okvira, vožnju će učiniti i skupljom. Tijekom vožnje, provjerite koji su sustavi uključeni te je li njihov rad uistinu neophodan.

Provjerite pritisak u gumama.

Uštede goriva započnu prije nego uopće krenete na put - jednostavnom provjerom pritiska u gumama. Ako je automobil opterećen većim brojem putnika ili prtljage, gume napumpajte na preporučene vrijednosti pritiska, koje možete pronaći na tablici iza otvora za dolijevanje goriva. Pravilan pritisak smanjuje otpor kotrljanja, a time i potrošnju goriva.

Izbjegavajte vožnju na kratkim relacijama. Motori troše najviše kada su hladni. Ako u jednom potezu obavite više poslova, veće su mogućnosti da će motor postići radnu temperaturu te optimalno nisku potrošnju. Ne zaboravimo: čekanje na mjestu da se motor ugrije zapravo povećava opterećenje motora i ostalih sustava te dodatno povećava potrošnju!

Koristite motorna ulja koja štede gorivo. Što je bolje podmazivanje motora u vašem automobilu, brže će i lakše raditi te trošiti manje goriva. To se ponajviše odnosi na vožnju na kratkim dionicama, kao i na pokretanje hladnog motora. Ulja namijenjena štednji goriva nenadmašna su

za optimalan rad motora. Smanjuju potrošnju i emisiju štetnih spojeva do 5%. Raspitajte se o tome koja su ulja dostupna za vaš automobil na benzinskoj postaji.

Smanjite otpor zraka. Dobra aerodinamika ključna je u smanjenju potrošnje goriva, posebice kod većih brzina. Uz 33-postotno povećanje otpora zraka, pri brzini od 160 km/h, potrošnja se može povećati i do 2 litre na 100 prijedjenih kilometara! Krovne prtljažnike i nosače bicikala ili skija koristite samo ako su vam zaista potrebni.

Izbjegavajte nepotrebnu prtljagu. Prtljaga je dodatno opterećenje i izravno povećava potrošnju goriva. Budimo precizniji, dodatnih 100 kilograma potrošnju će povećati za do 0,3 litre na 100 kilometara. Redovito provjeravajte sadržaj prtljažnika: oprema za golf ili piknik ne mora stalno biti u automobilu. 🚗

